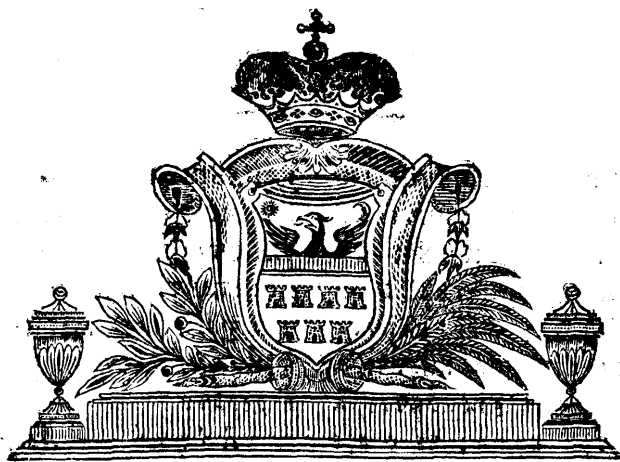

Преца ачестіі Фої дін
прѣвнз кѣ Фѳеа пентрѣ
мінте інімз ші лі-
тератѣрз есте пре ѣн
жѣмзтате де ан кѣ поца

2 ф. 24 кр., фѣрѣ поца 2 ф.
8 кр. арм. Пентрѣ анѣіні-
цѣрї сѣ платек пѣмѣ ла 6
рѣндѣрї 8 кр. де ачї анѣсѣ
1 кр. армїнт де ѣн рѣндѣ

N°. 26.

1838.

(CU PREA NALTA VOE.)

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

Brashov, 24. Dec.

Трансильванія.

Брашов. Ракі Хірш Денемарк, профе-
сор де літератѣра єврейскз, де акѣрѣ пѣтере
неовічнїтѣ де меморїе (цінере де мінте) ші
аверїме а окїлор ворекск жѣрналеє немцїшї
ші англїчїшї, де кѣтеба зїле оз аѣлѣ ан че-
татаєа ноастрѣ дѣнд шї ачї доведе пентрѣ
дестоїнічїєа са. Неовічнїтѣ аверїме а мемо-
рїєї шї а ведерїї салє оз аратѣ ан ѣрмзтоа-
реле: 1. Всте ан старє, маї тоатѣ Мішна шї
талмѣдѣа (де опт мїї фѳї кварто) кѣ тоате
тѣлѣрїле де ла марїнії оз о спѣ пе дін
аѣарѣ, саѣ антрег саѣ о парте, карє вїї
псѣтї; єл немерєше шї фаца шї лінієа, кѣ
карє оз анчепє шї оз їспрѣвєше ѣн стїх саѣ
ѣн артїкол. 2. Дакѣ чїнеба апѣнз антре де-
цете кѣтеба фѳї дін мїшна саѣ талмѣдѣ,
атѣнчї равінѣа ачї спѣне фецеле, кѣ карє
оз анчеп шї оз сѣѣршєск ачєсте фѳї. 3. Де
лї аратѣ чїнеба ѣн манѣскрїє орї кѣт де дєсє
фїє рѣндѣрїле, о карте саѣ о газетѣ, ракі-
нѣа прївінд ла єлє пе дєасѣпра, фѣрѣ оз шї
є кѣт де пѣцінз време, хотѣрєше нѣмѣрѣа
рѣндѣрїлор. 4. Дакѣ ампѣнѣє чїнеба ан мїш-
на саѣ ан талмѣдѣ кѣ ѣн ак, атѣнчї равінѣа
нѣ нѣмаї ачї спѣне нѣмѣрѣа фѳїлор прїн
кѣте аѣ трєкѣт акѣа, дар шї кѣвѣнтѣа дін
фѳеа чєа дін ѣрмз анпѣнєсѣ кѣ вѣрѣлѣ. (Ачє-
сте тоате лє аратѣ ла ної шї ан єїєліє). Ра-
вінѣа ачєста ає атєстатѣрї дєла Амѣѣратѣа
Рѣсієї, дєла Країѣа Борѣсієї, Країѣа Саксонїєї,
прїмѣа Пашкєвіч. Ананїтєа ачєстѣї дін ѣрмз,
равінѣа зїєсѣ нѣмєлє ла маї мѣлїї ка 200 сол-
дацї, карє їс'аѣ четїт пе дін аѣарѣ, рєпєцін-

дѣлє ананїтє шї анѣѣрѣпт, фѣрѣ озєк ѣлѣ-
їаскз.

Скрїѣ дін Чїк. Ан Чїк-Ракош ла 16.
Дєк. а. к. Терєсіа Сєкєлї, нєкагѣ-ѣнѣї сол-
дат озѣвєск, нѣкѣ патрѣ прѣнчї, дої фє-
чорї шї доѣ фєтє — дїнтр'ачєшіа трєї аѣ пє-
нїт ан лѣмє вїї, шї аѣѣзї анкз сѣнт сѣ-
нѣтѣшї, ѣр ал патрѣлєа с'а нѣкѣт морт.
Аламор, Дєк. 15. Ачї ан-Аламор кѣ-
мїтатѣа-Бєлградѣлѣї де жос, мѣрї ла 1. Дєк.
а. к. ѣн євѣрѣн сѣлѣбаш (кѣлѣаш) домнєск;
анѣмє Іѣон Бєрєєк, карє аѣ трѣїт 118 анї,
ші пѣнз ан анѣа дін ѣрмз фѣчєа тоате лѣ-
крѣрїле кѣмпѣлѣї, ка ѣнѣа де 50 де анї; ара,
косєа, анкѣрка фѣн, шї нѣмаї ан анѣа дін
ѣрмз сѣлєїєз анкѣт шї вєдєрєа шї аѣѣлѣ, шї
лаѣ фѳєт пєрдѣт. В де анємнатѣ, кѣмкѣ
дін гѣра ачєстѣї ом-вєкїѣ, нїчї ѣн дїнте н'аѣ
лїпєїт, чї тоцї єра антрєї шї сѣнѣтѣшї.
Фїѣл ачєстѣїа чєл маї євѣрѣн єсте де 77 анї;
ає нєпоцї шї стрєнєпоцї. Тоатѣ фамїлієа
лѣї, адєкѣ фїїї, нєпоцїї, фїїї шї нєпоцїї ачє-
стѣра, сѣнт 52 кѣ нѣмѣрѣа, карїї анфлорєск
ка нїшє мѣлѣцѣ а ѣнѣї тѣлпїні. (Erd. Hir.)

Молдова шї Цара ромѣнєскѣ.

(Галац шї Брѣїла ан а. 1838).

(Капєт.)

Де алтмїнтерєа нєроцѣа де єкспортациє а
Молдовєї шї а цѣрєї ромѣнєшї нѣ єсте мѣр-
цінїт нѣмаї ла єѣкатє, ачєлаш кѣпрїндє ан-
кѣ шї ачї артїколї, карє мєрїтєазѣ євѣгєрєа
де сєамз а спєкѣланцїлор, спрє п. анкз аша
нѣмїтѣ цїгає, сѣпѣн, чєарѣ, мїєрє, ѣнт, каш,
поамє ѣкатє, лємнє де стєжарїѣ шї де брѣд

ші лате маї мѣлте продуктѣри маї пѣцин ансемнате. Ної вом не челе маї ансемнате сз ле нѣмпзнім чеваш маї бине. Сз пѣн сз триміте мѣлт дін амхндоз прінціпатѣріле ла Константінопол ші ла Англіа, маї вѣртос ан цара ромжнеаскѣ есте негоцѣл кѣ ачела маї маре, фіндкѣ ан Молдова експортация е кѣ маї пѣцин кѣшіг пентрѣ вама, че о ар асѣпра. Антр'ачеа е нѣдежде, кѣмѣз ачелста о ва рідика стѣпжніреа саѣ чел пѣцин о ва мѣкшора, ка дн ачелста вровінціе оз оз факѣ вѣрташѣ дін фолосѣла ампрѣнѣт кѣ ачелст артїкѣл. Амѣшм дістїарїа прін о асѣфелїѣ де мѣсѣрѣ ар кѣшіга, кѣнї атѣнчї сзпѣнѣл пентрѣ Франца н'ар абеа сз факѣ анкѣнѣїѣрѣла ачел маре прін Ромжніа. Калїтатеа сзпѣнѣлї молдовенеск саѣ ромжнесп е преа фрѣмоасѣ ші сз триміте де обще ан бѣтоде саѣ ан фѣї. Шнтѣла ка артїкѣл де експортация пентрѣ негоцѣл стрейн нѣ е преа ансемнат, ансѣ тотѣш мерѣе ші де ачела нѣ пѣцин ла Константінопол. Челара де Молдова ші Ромжніа есте ан Тріест ші ан Церманїа преа пѣлѣкѣтѣ, ачелса е нѣратѣ, неамстекатѣ ші фѣартѣ бѣнѣ пентрѣ лѣмінѣрї. Спре ачелст артїкѣл, прѣкѣм ші спре мїере, каре пѣнѣз акѣм нѣмѣлї пентрѣ Константінопол сз фолосѣла, прѣкѣм ші спре лемне де зїдїт, ар фї сз сз пѣлече маї мѣлт лѣвѣреа амїнте а лѣмїлї негѣцѣторѣцї, денѣт кѣм с'а антѣмплат пѣнѣз акѣм. Цара есте фѣартѣ богате де вѣраѣї, анѣрѣр експортация пѣнѣз акѣм ера опрїтѣ дін партеа порцїї; лар де с'ар арѣта кѣм сз кѣбіне, фолосѣла, каре есте сз лїбѣ де аколо прінціпатѣріле, преа лемне с'ар ангѣдї ші ачелста. Ачелсте ар фї тоате, кѣте с'ар пѣтеа зїче деспре артїкѣлї де експортация але амхндѣрѣр провинціалѣр, ші акѣм сѣ маї лѣворѣм чѣла деспре імпортация, каре анкѣ нѣ пѣцин е вѣрдікѣ де бѣлѣреа ан сѣамѣ. Галацѣла ші Брѣїла нелѣтѣсѣ (consumption) о мѣлцїме де мѣрфї колонїале, анѣрѣр партеа чѣла маї маре сз лѣвѣче дела Марѣїалїа. Маї вѣртос е маре консѣмцїа захарѣлї рафїнат; дін каре сїнгѣр пентрѣ Галацїн кѣтева сѣте де вѣтоде. Нѣ кѣ пѣцин маї антерѣсѣторїѣ артїкѣл е кафїаод. Маї не ѣрмѣз флѣїѣла ші спѣцїїлѣ ар пѣтеа сз лѣсѣ лїчї ѣн кѣшіг фрѣмос. Вама атѣт де експортация, кѣт ші де імпортация, прін пѣтереа ѣнѣ трактат вѣкїѣ ера хотѣрѣтѣ пентрѣ орї че мѣрфѣ 5 0/0; ка де шапте анї с'аѣ ѣркат ла 5 0/0, ѣн лѣѣз, каре лемне с'ар пѣтеа рїдіка, де с'ар фѣче пашїї кѣбенїцї дін партеа консѣлѣтѣріалѣр еѣропене. Прін корѣбіреа кѣ лѣѣр антрѣ Віена ша Константінопол лѣ крекѣт ѣн фѣлос непрїцѣїт пентрѣ амхндѣр портѣріле дела Галацї ші Брѣїла. Галацѣла ші Брѣїла лѣ кѣшігат прін ачелса мемѣрїїнїт, фѣ-

кѣндѣсѣз акѣм пѣлѣз а мѣлтор лѣкѣрї, каре ѣмѣлѣ де лѣнѣре ансѣс ші анжѣт. Черѣтѣреа стрїїнїлѣр, карїї не ачелста кѣме мерѣ ла Константінопол саѣ ші ла Одеса, сз фѣче дін зї ан зї маї ансемнатѣ ші фолосѣла пентрѣ амхндѣр портѣріле кѣ атѣга маї анвѣдерат.

Бѣзѣѣ. — Ла 20. лѣе лѣнеї трѣкѣте с'а фѣкѣт анѣгѣрацїа фрѣмосѣлїї семїнар, че акѣм дін нос с'а зїдїт ан епїскопїа Бѣзѣлїї шї тот де о дѣтѣ с'а фѣкѣт ші екѣлѣнїа школарїалѣр семїнарїстї пентрѣ ал доїла ан ал кѣрѣлїї анвѣцѣтѣріалѣр че ѣрмеасѣ.

Лѣнѣ ешїреа дела сѣжнїта лѣтѣрїе Преа сѣ. са Пѣрїнѣле епїскопѣл Кесарїе, ансѣїт де тот Клерѣл, де лѣторїтѣцїле локале ші де маї мѣлцї бѣерї, де прѣоцї ші прѣтопѣпїї епарѣїї, кѣм ші де о мѣлцїме де народ дін тоате класѣле, ешїнд дін бїсерїкѣ лѣмерѣкат ан архїерецїле вешмїнте, с'а сѣїт кѣ тоатѣ лѣѣнѣреа ан сала семїнарѣлїї, ѣнде лѣ сзвѣршїт сѣїнцїреа апѣї кѣ чѣла маї маре еблѣбіе, лѣнѣ каре стрѣпїнд народѣл, а інтрѣт ан салѣнѣл гѣтїт пентрѣ екѣамен. Вѣкѣаменѣла с'а дескїс прїнѣтрѣн кѣвѣнѣт, зїс де Преа сѣ. са, ан каре сѣѣтѣеа не тїнерїї семїнарїстї, ка прін сїлїнцїа ла анвѣцѣтѣрѣ ші бѣнеле пѣртѣрї сз корѣспѣнѣз ла рѣвна че преа анѣлѣцѣтѣла Домн арѣ пентрѣ лѣмінѣреа клерѣлїї. ші ла сѣопѣла, пентрѣ каре ачелст ашеѣжмѣнѣт с'а анѣемїат, ші а іспрѣїт кѣвѣнѣтѣла анкїнѣнд ачелст ашеѣжмѣнѣт Преа сѣїнѣї нѣскѣторѣї де лѣмнеѣѣ, рѣгѣндѣсе а'л анѣра кѣ пѣтереа са.

Лѣнѣ сзвѣршїреа ачелстор церѣмонїї ѣн семїнарїст азїс ѣн кѣвѣнѣт, прін каре арѣта мѣлцї мїере пѣрїнѣтѣцїї ангрїжїрї, че стѣпжнїреа ші преа сѣ. вїсѣкоп, арѣ пентрѣ а лѣр лѣмінѣре, ші де каре а прїїмїт мѣлте добѣзї ан вѣреме де дої анї. Лѣнѣ ачелста л. профѣсор Гаврїїл Мїнѣтеанѣ а лїчѣпѣт екѣаменѣла прїнѣтрѣн кѣвѣнѣт преа фрѣмос, прін каре арѣтѣ, нѣ вѣремеа, каре нїмїчѣше ші стрїкѣ тот, н'арѣ нїчї о пѣтере асѣпра нѣмѣлїї бѣн, каре сз кѣшігѣ прін фѣлпте патрїотїчѣцїї, де каре абем десѣлѣ добѣзї ші ан патрїа нѣакѣтрѣ атѣт вѣкї, кѣт шї ної.

Цїїнцѣле, ла каре с'аѣ черѣтѣт семїнарїстїї, сѣнѣт:

1. Граматїка кѣ тоате пѣрцїле еї.
2. Стїлѣл.
3. Географїа математїкѣ фїреаскѣ ші полїтїкѣ.
4. Прѣїкѣртѣре де історїа ѣенералѣз дела фѣчерѣа лѣмїї пѣнѣ ла стрїкарѣа ампѣрѣцїї романѣ.
5. Катѣхїсмѣла.
6. Історїа сѣжнїтѣ, тѣстѣментѣла нос, кѣлїграфїа ші мѣзїка.

Тоате рѣшениѣ лор челе потрібіте кѣ шіинцеле, ла каре се черчета доведеа сіліица чеа невосітѣ, че Д. Професор Г. МѢНТЕАНЪ аре ан челе че прівеск ла ампліііреа остени-чосеі сажке че окспезѣ. Вѣзменѣла с'а сфршіт прін ампрціре де дарѣрі ан кзрці ші кѣнѣні. Кѣ ачагѣтѣ оказіе кѣвсіосѣла Архімандріт Полікарп ал сф. мѣнзетірі дін Рѣмнік, а ампрціт ла школарі зече тѣстамѣнтѣрі сдіица тіпзрітѣ ла Смірна. Дѣпз ачагѣла семінарістїи аѣ кѣнтат ѣн імн опре слава аѣ дѣмнезѣ.

Нѣмврѣла семінарістїлор, че аѣ ѣрмат ан доі амї, а форт 20 Інтерні, ѣр кѣ сѣвѣр-шіреа семінарѣлаї с'аѣ маї адогат анкѣ зече, фінда ші екстерні маї мѣлці. Тот пѣ-блїкѣла а рѣмас мѣлцѣмїт атѣт де старѣа морала, кѣт ші де чеа матеріалаз а ачешї зї-дірі мѣрѣѣ, вїне кѣвкнчана пре преа анза-цатѣла Домн сѣпт акзрѣї пзрїнѣаскѣ ѣмерїре, іѣвїторї де патріе пот лѣкра опре фолосѣла ші чїнтѣа сї. (Р—а.)

Кѣрїа Венецо-Ломбардікѣ.

Gazeta di Venezia дін 10. Дѣкемвр. не фаче кѣноскѣт, кѣмкѣ М. С. Ампрѣтѣла с'а мїлостївїт а ангадї, ка дѣпз че к. к. Ака-демїе дін Венеціа ар фі арѣтат фондѣрі марї де банї, сѣ ашезе школі технїче атѣт аколо, кѣт ші ан Маїлана, фѣрѣ де каре нїкзїрі нѣ пот сшї негѣцѣторї де треавѣ ші мѣшерї (професїонїстї) харнїчї. Тот пентрѣ ачѣте школі с'аѣ пѣс ші фѣндацїї де дарѣрі (премії) пен-трѣ чѣї карїї сѣ вор арѣта вреднїчї. Тот-деодатѣ с'аѣ хотѣрѣт ші антѣмеереа ѣнѣї ін-стїтѣт де шїїнцѣ, літератѣрѣ ші арте, каре тоате аѣ о анфлзїнцѣ немїжлочїтѣ асѣпра фе-рїчіреї попоарелор. Опре ачѣст сноп с'аѣ оржн-дѣїт, ка фіешкаре дін нѣмїтеле інстїтѣтѣрі сѣ стѣа дін 40 де мѣдѣларї де рѣнд, каре сѣ фіе тотдеаѣна вѣрѣацї ансемнацї кѣ та-ментеле, лѣкзрїле ші нѣмеле сѣѣ чеа бѣн шї дін каре 20 сѣ аїѣз пе ан леафѣ кѣте 1200 ліре; маї анколо вор фі пзрѣташї шї ла пре-міїле де індѣстріе, че сѣ вор ампрці ан амжндоѣ інстїтѣтѣрїле. — Провїнциїле вене-ціанѣз вѣстѣен прїн фїїле сале аджкѣз мѣлцѣ-мїтѣ сѣвѣренѣлаї сѣѣ, пентрѣ ачѣдѣта а са пзрїнцаскѣ ангрїжіре. — Дѣла 11. Дѣк. сѣ скрїе, кѣмкѣ ан ѣрма декретѣлаї де амнестїе дѣла Мілан (Маїлана) мѣлці с'аѣ анторѣ ан патріа са; чѣїаллці, карїї аѣ а сѣ анкреде ла андѣрѣреа ампрѣрѣтѣаскѣ, сѣ ачѣапѣтѣ кѣ капѣтѣла анѣлаї андѣрѣїт. Сѣ ворѣшї, нѣм-кѣ ан Сардініа анкѣ ва ѣрма о амнестїе.

Брїтанїа маре.

Газета Морнїнг кронїка вѣстѣше кѣ о кѣ-нѣрїн маре, кѣмкѣ трактатѣла де негоц ан-

тре поартѣ шї Брїтанїа сѣте анѣм аннїтѣ де плїн. Інѣст трактат — адогѣ жѣрналѣла — сѣте ѣна дїнтре челе маї стѣрѣлѣчїте вїрѣ-їнѣ дїпломатїче, дїн кѣте с'аѣ кѣшїїат де кѣлїѣа амї, ачѣгѣта сѣнт сіліці сѣ о кѣнѣс-скѣ шї вѣрѣжмашїї мїністерїѣлаї.

Тѣрчіа.

Константінопол, 28. Ноєм. Дѣпз антѣрїреа трактатѣлаї антре поартѣ шї ан-гліа, поарта а дат афарѣ ферманѣле трѣвзїн-чосе атѣт ла вїѣе-країѣла егїптѣлаї, кѣт шї ла гѣбернаторїї дін Тѣнїс шї Трїноліе (ан Афрїка) ка ачѣціа сѣ сѣ цїе де ачеле. Інїн-тѣла де аїчї а вїѣекраїѣлаї шї солѣла англїчѣск лорд Понсонбї, аѣ прїміт копїї дѣпз ферма-не, шї акѣм сѣ ачѣапѣтѣ кѣ анкредїнцарѣ, кѣмкѣ Мѣхѣмед Алї сѣ ва сѣпѣне. Анвоїреа гѣбернѣлаї фрїнчѣск ла ачѣст трактат, анкѣ сосї дін Парїс. — Скрїсорї прївѣте дін Чер-касіа снѣн де о револѣцїе, че ар фі ісѣвѣтїт ан провинціа Георгїа. — Дін Каїро скрїс, кѣ Мѣхѣмед Алї ан дрѣмѣла сѣѣ ла аѣсініа аѣ ажѣне пѣнѣ ла Корѣмї апроашїе де Асѣан. Ан Александрїа сѣ чѣмѣ пе кѣрѣвїїле де рѣсѣоїѣ. Дѣпз шїрїле дін Тѣврїс, шахѣла персічѣск ан-кѣ маї наїнте де а фі ажѣне акасѣ ан Тѣхе-рам, ш'аѣ скїмеат тот мїністерїѣла, шї а нѣмїт пе мїністрїї, карїї лаѣ сфѣтѣїт ла рѣ-сѣоїѣла ампротї ва чѣтѣцїї Хѣрат, карѣ цїнѣ атѣта време, іаѣ депзрѣтат кѣ тотѣла. Прїн ѣрмаре, чїне кѣнолѣѣ ампрѣжѣрѣїле, вѣде, кѣмкѣ анфлзїнцѣ Рѣсії ан Персіа сѣ нїмїчїтѣ кѣ тотѣла. (Hirnök.)

Рѣсіа.

М. С. Ампрѣтѣла, кареле анѣоцїїт де Дѣкѣ Leuchtenberg кѣлѣторїсѣ ла Москѣла, акѣм с'аѣ анторѣ ѣрѣ ан Ст. Петербѣрѣт. Помѣ-нїтѣла Дѣкѣ ва сѣ іа ан кѣзѣїторїе пе марѣа прїнчѣсѣз фїїка ампрѣтѣлаї шї прїн ачѣгѣта сѣ ва фаче ѣн мѣдѣларїѣ а касїї Рومانов. Акѣма сѣ антоарѣ ла мошїїле сале ан Іта-ма; ѣр' нѣнта сѣ хотѣрѣтѣ ла Італїе 1839.

Грѣчіа.

Атѣна, 22. Ноєм. Інѣзѣї оловѣзї М. Са о порѣнѣз, прїн карѣ хотѣрїїѣ; ка челе доѣз фїїче алѣ вѣстїтѣлаї сѣрѣ Мѣрѣо Бозарїе сѣ капѣте ан нѣмеле патріеї де жѣстрѣ о мо-шїе ансемнатѣ де 6000 драхѣме. Мїністрѣла фїнанцїеї сѣте анѣрѣїнат сѣ амплїнеаскѣ ачѣ-сѣтѣ порѣнѣз че сѣ сѣ вѣстѣакѣ прїн жѣр-налѣла сѣтѣпнїреї.

Ла 25. Ноєм. Пентрѣ дѣскопѣрїреа хѣцї-лор, че пѣтрѣк ан атїїна са фѣгѣдѣїт прїѣ де 500 драхѣме. (Courrier grec.)

